

OECD Communications Outlook 2005

Summary in Czech

Výhled OECD pro odvětví komunikací pro rok 2005

Přehled v českém jazyce

Shrnutí

Po splasknutí tzv. „internetové bubliny“ upadl segment telekomunikací do krize, která měla za následek úbytek pracovních míst, bankroty a velké finanční ztráty v tomto oboru. Negativně byl postížen také růst investic. Avšak odvětví se vzpamatovalo a jak ukazuje *Výhled OECD pro odvětví komunikací pro rok 2005*, dochází k růstu zisku a investice se soustřeďují na pronikání nových technologií. Společnosti, které se v průběhu „internetového boomu“ příliš zadlužily, prošly významnou restrukturalizací, která snížila úroveň jejich zadlužení i provozní náklady. Celková míra zadlužení v odvětví klesla mezi léty 2001 až 2003 o 14 %. Firmy, které byly neefektivní nebo měly nerealistické podnikatelské záměry, trh opustily. Zisky v oboru telekomunikací jako celku rostou, i když v některých tržních segmentech stagnují nebo klesají. Zatímco úroveň investic do infrastruktury oproti rekordním výškám v letech rozmachu poklesla, nové investice se soustřeďují na expanzi vysokorychlostních služeb pro pevné a mobilní síť. Tím se trvale zlepšuje přístup k síti a zvláště ohromným tempem roste vysokorychlostní internet. Navzdory prodělané krizi hraje odvětví telekomunikací nadále důležitou roli ve zvyšování HDP a souvisejících faktorech hospodářského a sociálního zázemí ekonomik zemí OECD. Technologická inovace, která obor vždy charakterizovala, neztratila svou dynamiku.

Růst a konvergence

Výhled OECD pro odvětví komunikací pro rok 2005 se dotýká problémů stanovení pravidel, omezení a velikosti a složení trhu telekomunikací a rozhlasového a televizního vysílání. Zabývá se zejména opětovným růstem sektoru telekomunikací v letech 2003 a 2004 a dotýká se posledních trendů, jako je konvergence a nárůst služby přenosu hlasu přes internet (VoIP). Také se zabývá trendy týkající se konkurence a omezujících stabilizátorů při současném pohybu trhu. V posledních několika letech se obor posouvá směrem k překryvu – konvergenci – sítí a služeb. Poskytovatelé služeb začínají nabízet „trojkombinace“ integrující obrazové, hlasové a datové služby v jednom balení. A služby přenosu hlasu přes internet (VoIP) vedou k ještě větší integraci mezi pevnými a mobilními hlasovými službami. Lze očekávat, že tyto technologické a strategické změny budou mít dopad na budoucí podobu telekomunikační politiky. Mezi další politické problémy patří restrikce zahraničního vlastnictví, zpřístupnění poslední míle, přenositelnost čísla, předvolba operátora a spojení pevné linky s mobilním telefonem.

Tento *Výhled* dále zkoumá celkovou velikost telekomunikačního trhu, včetně mobilní sféry, pronájmu linek a výzkumu a vývoje. Výnosy telekomunikačního sektoru v zemích OECD opět nabraly rychlý růst. Oproti roku 2002 se celkový zisk zvýšil o 10 %, na 946 miliard USD. Výnosy z tradičních služeb pevného připojení vykazují spíše stagnaci nebo pokles, zatímco nejvyšší míru růstu mají mobilní služby a vysokorychlostní internet.

Postup vývoje a padající ceny

Celkový přístup ke komunikačním sítím se zlepšuje ve všech zemích OECD, a rapidní vzestup zažívají zejména mobilní služby a vysokorychlostní připojení. Na konci roku 2003 dosáhl celkový počet pevných a mobilních spojení téměř 1,4 miliardy, což představuje oproti roku 2002 nárůst o 6,7 % a více než 12 % roční nárůst od roku 1998. Poprvé však růst nezasáhl všechny platformy zároveň. Počet zákazníků mobilních a vysokorychlostních služeb nadále roste, zatímco u některých segmentů trhu pevného telefonního připojení se začal projevovat pokles. Dostupnost internetu se v zemích OECD obecně rychle zvyšuje, pevné připojení mělo do konce roku 2003 zhruba 259 milionů zákazníků, vysokorychlostní internet 84 milionů. Do srpna 2004 se počet uživatelů vysokorychlostního internetu přehoupl přes 100 milionů zákazníků, což znamená, že od roku 2000 dosahovala průměrná roční míra růstu 60 %. Také mobilní přístup na internet je stále běžnější. Tato analýza se zabývá faktory jako jsou rozvoj sítě, expanze a digitalizace a zkoumá nárůst internetové infrastruktury a jejího využití v zemích OECD (např. počet zákazníků, dostupnost, internet-host serverů, bezpečných serverů a doménových jmen).

Oblast televizního vysílání v zemích OECD prochází v posledních několika letech strukturálními změnami. Kabelové a DBS (přímý satelitní příjem) platformy zvýšily své rozšíření v domácnostech. Ve stejné době dochází u kabelového, DBS i pozemního

vysílání k přechodu z analogového na digitální přenos. Počet kanálů dostupných zákazníkovi, stejně jako cest pro video, vzrůstá. Průzkum těchto strukturálních změn (včetně konvergence), stejně jako jejich účinku na trh vysílání, také zahrnuje náznaky případných omezení vyvíjejícího se trhu.

Většina zemí OECD dosáhla podle indikátorů sestavených OECD velmi vysoké úrovně kvality služeb. Obvyklá čekací doba na pevné telefonní připojení je kratší než 48 hodin a množství závad na existujících linkách se trvale snižuje. Klesá i počet telefonních automatů v zemích OECD, zatímco zákazníků poskytovatelů mobilních služeb přibývá. Toto vydání *Výhledu OECD pro odvětví komunikací* přináší měřítka kvality služeb, jako jsou rychlost spojení, dostupnost telefonních automatů, údržba sítě, poplatky za informační služby a procento úspěšných telefonních hovorů. Navíc se zabývá měnící se povahou měřítek kvality služeb v současné situaci rapidního nárůstu mobilního a vysokorychlostního spojení. Tento vývoj a souběžné zlepšení v kvalitě přístupu a služeb jsou doprovázeny klesajícími cenami. Cenová politika telekomunikačních společností v zemích OECD se velmi pružně přizpůsobuje konkurenčnímu prostředí. Pokračuje pád cen většiny telekomunikačních služeb a zákazníci mají z takového vývoje prospěch. Mnoho operátorů nyní nabízí paušální tarify nebo neomezená hlasová a datová schémata. Konkurence ze strany nových technologií, jako je internetová telefonie (VoIP), přispěla významně ke konkurenceschopnějším sazbám pro firemní i soukromou klientelu. Analýza dat, kterou organizace OECD provedla pro široké spektrum tarifů pro domácnosti i firmy, zahrnuje pevné připojení, mobilní, mezinárodní, Skype a DSL služby, kabelové modemy a pronájmy linek.

Širší dopady: Zaměstnanost, obchod a procento uživatelů

Zaměstnanost v telekomunikačních službách oproti období největšího růstu na konci 90. let poklesla a činí nyní zhruba 2,9 milionu osob. Největším hybatelem růstu zaměstnanosti poslední doby je oblast mobilních komunikací, která nyní v zemích OECD zajišťuje 17 % celkových telekomunikačních služeb a půl milionu pracovních míst. Výrazný vzestup zaznamenaly také množství přístupových cest a výnos na jednoho zaměstnance.

Obchod s komunikačním vybavením v zemích OECD po dvou letech úpadku v roce 2003 znovu vzrostl. Obchod s komunikačním vybavením expanduje rychleji než obchod celkový, což naznačuje prohlubující se globalizaci výroby takového vybavení. Dovoz telekomunikačního vybavení do zemí OECD zaznamenává růst podílu nečlenských zemí.

Telekomunikační trh a regulační opatření v zemích OECD sehrály zvlášť úspěšnou roli při rozšiřování dostupnosti sítí na venkově a odlehlých oblastech. Překážky v možnostech využívat moderní technologie jsou v rozvojových zemích mnohem výraznější než ty, které musí překonávat obyvatelé zemí OECD. Přesto je možné určité zkušenosti vyjmout a aplikovat v rozvojových zemích, jako první krok ke zlepšení přístupu k informačním technologiím.

Přetrvávající výzvy

Hlavní výzvou pro vlády zemí OECD je udržet otevřenost trhů, aby mohli všichni jeho účastníci nadále soutěžit a rozvíjet telekomunikační trh. Liberalizace přinesla v nedávné minulosti obrovské výhody uživatelům a celkový růst sektoru. Restrukturalizace, která následovala po splasknutí finanční bubliny, tak byla spíše důsledkem iracionálního nadbytku, než projevem zpomalení růstu poptávky po telekomunikačních službách. S vědomím této skutečnosti by vlády zemí OECD měly udržovat otevřenost trhů, mají-li být tyto výhody zachovány, a růst pokračovat.

Politici by rovněž měli pozorně sledovat vývoj na poli obecných služeb souvisejících s telekomunikacemi. Rychle se měnící prostředí v telekomunikačním sektoru vyvine tlak na určité tradiční modely financování obecných služeb a také na úroveň služeb, kterou uživatelé budou vyžadovat. Na druhé straně nabízí technologický vývoj nevídané možnosti na snížení ceny poskytování takovýchto služeb a rozšíření schopnosti trhu uspokojit nároky uživatelů.

© OECD 2005

Tento přehled není oficiálním překladem OECD.

Reprodukce tohoto Přehledu je povolena, jsou-li uvedena autorská práva OECD a název původní publikace.

Vícejazyčné přehledy jsou překlady výtahů z publikací OECD původně publikovaných v angličtině a francouzštině.

Jsou zdarma k dispozici v internetovém knihkupectví OECD
www.oecd.org/bookshop/

Více informací získáte na Odboru pro legislativu a překlady při OECD,
Ředitelství pro veřejné záležitosti a komunikaci.

rights@oecd.org

Fax: +33 (0)1 45 24 13 91

OECD Rights and Translation unit (PAC)
2 rue André-Pascal
75116 Paris
France

Navštivte naši internetovou stránku www.oecd.org/rights/

